EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 02 03
COM(2021) 36 final

2021/0019 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo pratęsiamas smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje terminas

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai**

Iniciatyva yra susijusi su pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 118 straipsnio 1 dalį priimtu reglamentu, kuriuo apsaugos, suteiktos smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms, terminas pratęsiamas nuo 25 iki 30 metų, kaip šiuo metu nustatyta Tarybos reglamento (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje 19 straipsnyje. Tokia papildoma apsauga šiuo metu taikoma medžių, vynmedžių ir bulvių rūšims. Prašymą dėl pratęsimo pateikė Bendrijos augalų veislių tarnybos (CPVO) administracinė taryba, gavusi prašymą iš selekcininkų, kuriems atstovauja selekcininkų organizacijos „Ciopora“, „Euroseeds“ ir „Plantum“, bei bendrovė „James Hutton Ltd.“.

CPVO ir Komisija (SANTE GD) atliko analizę, ar yra su nagrinėjamųjų rūšių selekcija susijusių techninių sunkumų, dėl kurių būtų patirta ilgalaikių mokslinių tyrimų išlaidų, ar dauginamosios medžiagos dauginimas trunka ilgai, ar naujų veislių komercinė vertė paaiškėja tik ilguoju laikotarpiu ir ar investicijų į mokslinių tyrimų veiklą grąža yra įmanoma tik gana vėlyvame apsaugos etape, palyginti su kitomis sodininkystės ar žemės ūkio kultūromis. Atlikta analizė rodo, kad apsaugos, suteiktos smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms, terminas turėtų būti pratęstas penkeriems metams, kad būtų sukurta teisinė aplinka, leidžianti teisingai susigrąžinti mokslinių tyrimų ir selekcijos išlaidas.• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Tai yra techninis taikomų reikalavimų įgyvendinimas, todėl jis atitinka Europos selekcininkų teisių politikos srityje galiojančias nuostatas.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas dera su Sąjungos taisyklėmis ir jas atitinka.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio akto teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 118 straipsnio 1 dalis, kuria Europos Parlamentui ir Tarybai suteikiami įgaliojimai pagal įprastą teisėkūros procedūrą nustatyti priemones, kuriomis sukuriamos Europos intelektinės nuosavybės teisės, suteikiančios vienodą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą visoje Sąjungoje, ir kuriomis nustatoma centralizuota leidimo suteikimo, koordinavimo ir priežiūros tvarka Sąjungos lygiu.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Reikalavimai dėl selekcininkų teisių yra reglamentuojami Sąjungos lygiu, o, siekiant užtikrinti tą patį selekcininkų teisių apsaugos laikotarpį, būtina imtis veiksmų Sąjungos lygiu.

- **Proporcingumo principas**

Tai yra vienintelė galima Sąjungos veiksmų forma nurodytam tikslui pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Teisinė priemonė numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 118 straipsnyje.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kelios selekcininkų organizacijos pateikė prašymą pratęsti tam tikrų rūšių apsaugos laikotarpį. Pagrindiniai suinteresuotieji subjektai ir valstybės narės buvo informuoti ir su jais konsultuotasi tiek CPVO administracinėje taryboje (po konsultacijų ši tarnyba pateikė oficialų prašymą Komisijai), tiek Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatiniame komitete. Atskiros konsultacijos nereikėjo, nes iniciatyva yra susijusi tik su techniniu galiojančių taisyklių įgyvendinimu, o anksčiau, įgyvendinant panašias iniciatyvas, atskiros konsultacijos nebuvo rengiamos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija kartu su CPVO atliko techninę analizę.

- **Poveikio vertinimas**

Tai yra techninio pobūdžio aktas, kuriuo įgyvendinamos galiojančios taisyklės, grindžiamos suinteresuotųjų subjektų patirtimi. Todėl poveikio vertinimo atlikti nereikalaujama.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Pasiūlymas nesusijęs su programa REFIT. Šis pasiūlymas dėl papildomo penkerių metų apsaugos laikotarpio padėtų užtikrinti pakankamą atliktų investicijų grąžą ir paskatintų išvesti naujas pagerintas veisles, kurios būtų naudingos augintojams, vartotojams ir visai visuomenei. Be to, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms galėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos patekti į eksporto rinkas. Problemos pobūdis nepasikeis visuomenei dažniau naudojantis internetu ir socialiniais tinklais, išskyrus tai, kad naujų augalų veislių pasiūla internetu (pardavimas internetu) vartotojams greičiausiai toliau didėja.

- **Pagrindinės teisės**

Intelektinės nuosavybės teisė, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio 2 dalis[1].

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Nėra.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

[1] Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391).

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Šio pasiūlymo tikslas – nuo 25 iki 30 metų pratęsti augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje, suteiktą smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms. Šiuo tikslu numatoma priimti reglamentą dėl tokio pratęsimo, o jo 2 straipsnio 1 dalyje atitinkamų rūšių apsaugos terminas pratęsiamas penkeriems metams.

Be to, šio pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalyje ketinama atsižvelgti į nacionalinės augalų veislių teisinės apsaugos galiojimo trukmę. Veislėms, kurioms dar prieš Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos suteikimą buvo suteikta nacionalinė augalų veislių teisinė apsauga, bet kurioms netaikoma Reglamento 1994/2100 EB 116 straipsnio 4 dalies ketvirta įtrauka, šio pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalyje minėtas pratęsimas sutrumpinamas ilgiausiu laikotarpiu, skaičiuojant ištisais metais, kuriais valstybėje narėje prieš suteikiant Bendrijos augalų veislių teisinę apsaugą dėl tos pačios veislės buvo suteikta nacionalinė nuosavybės teisė ar teisės.

2021/0019 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo pratęsiamas smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms suteiktos augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje terminas

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 118 straipsnio pirmą pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[3],

kadangi:

(1) smidrų rūšių ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupių genetinė kilmė yra sudėtinga, o jų dauginimas yra lėtas ir techniškai komplikuotas, todėl techniškai sudėtinga atlikti jų selekciją ir tam reikia investuoti į mokslinių tyrimų veiklą. Minėtoms rūšims suteikus apsaugą, prireikia daug metų augalams padauginti ir sukaupti pakankamai didelį kiekį dauginamosios medžiagos, kad būtų galima gauti pakankamas pajamas. Todėl praktiniais sumetimais laikotarpis, per kurį teisinės apsaugos savininkas gali gauti pajamų iš apsaugos, yra apribotas. Siekiant skatinti investicijas į tokių veislių mokslinius tyrimus ir plėtrą, būtina pratęsti veislių apsaugos laikotarpį ir skatinti selekcijos veiklą, kad būtų galima išvesti naujas veisles atsižvelgiant į ūkininkų ir vartotojų poreikius bei klimato kaitos poveikį. Kad šios investicijos atneštų pelno, reikalingas ilgesnis laikotarpis, palyginti su didžiąja dauguma kitų rūšių, pvz., su žemės ūkio kultūromis, kurių gyvavimo trukmė dažnai yra trumpesnė, o jų vartotojai įvairesni;

(2) be to, norint pateikti rinkai ir joje įtvirtinti naują šių rūšių veislę, reikia daugiau laiko, nes patirtis parodė, kad naujos veislės komercinė vertė paaiškėja tik ilguoju laikotarpiu. Dėl minėtų priežasčių teisingai susigrąžinti mokslinių tyrimų išlaidas galima tik gerokai vėlesniame šioms rūšims suteiktos apsaugos etape, palyginti su kitais kultūriniais augalais;

(3) siekiant sukurti teisinę aplinką, leidžiančią teisingai susigrąžinti išlaidas, tikslinga dar penkeriems metams pratęsti augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje, suteiktos smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms, terminą;

---

[2] OL C, 2020 ../../…. , p. ….

[3] ... m. … d. Europos Parlamento pozicija ir … m. … … d. Tarybos sprendimas.

(4) nuoseklumo sumetimais toks pratęsimas turėtų būti taikomas visai augalų veislių teisinei apsaugai Bendrijoje, suteiktai smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms;

(5) pratęsimo laikotarpis turėtų būti sutrumpintas, jei dėl šių augalų veislių nacionalinės nuosavybės teisės konkrečioje valstybėje narėje buvo suteiktos prieš suteikiant Bendrijos augalų veislių teisinę apsaugą ir dėl to selekcininkai būtų galėję naudoti savo veisles,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

(1) nagrinėjamosios augalų veislės – augalų veislės, priklausančios smidrų rūšims ir svogūninių gėlių, uogakrūmių ir sumedėjusių dekoratyvinių augalų rūšių grupėms;

(2) teisinės apsaugos terminas – augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje terminas, numatytas Tarybos reglamento (EB) Nr. 2100/94 19 straipsnio 1 dalyje.

2 straipsnis
Teisinės apsaugos termino pratęsimas

1. Nagrinėjamųjų augalų veislių teisinės apsaugos terminas pratęsiamas penkeriais metais. Tas pratęsimas taikomas teisinei apsaugai, suteiktai iki 2021 m. liepos 1 d., tą dieną arba po tos dienos.

2. 1 dalis nedaro poveikio:

   a) šio reglamento 3 straipsniui;

   b) Reglamento (EB) Nr. 2100/94 116 straipsnio 4 dalies ketvirtai įtraukai.

3 straipsnis
Teisinės apsaugos termino pratęsimo sutrumpinimas

1. 2 dalyje nurodytų augalų veislių atveju 2 straipsnyje nustatytas termino pratęsimas sutrumpinamas ilgiausiu laikotarpiu, skaičiuojant ištisus kalendorinius metus, kuriais prieš suteikiant augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje tai pačiai veislei konkrečioje valstybėje narėje buvo suteikta nacionalinė nuosavybės teisė ar teisės.

2. 1 dalis taikoma nagrinėjamosioms augalų veislėms, kurioms netaikoma Reglamento (EB) Nr. 2100/94 116 straipsnio 4 dalies ketvirta įtrauka ir kurioms prieš suteikiant augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje buvo suteikta viena ar kelios teisės į nacionalinę augalų veislių teisinę apsaugą.

4 straipsnis
Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2021 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*